

Timo Leskinen

Julkinen,
henkilötiedot peitetty

Lehmon Kyyrönsuon osayleiskaava

Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin palautteisiin

1 Lausunnot

1.1 Pohjois-Savon ELY-keskus

Osayleiskaavan aloitusvaiheessa järjestettiin viranomaisneuvottelu 18.4.2023. Neuvottelussa ELY-keskus nosti esiin kaavan toteutumisen vaikutusten selvittämistarpeen hirvieläinten kulkureitteihin sekä tarpeen liikenneselvityksen laadinnasta. ELY-keskus korostaa, että kaavassa tulee kiinnittää huomiota, ettei kaava heikennä pääväyläasetuksessa mainitun valtatie 6 sujuvuutta ja turvallisuutta. ELY-keskus myös täsmentää, että liikenneselvityksessä tulee arvioida ja kuvata aurinkovoimalan rakentamisen, käytön ja purkamisen aikaiset liikennemäärät ja näiden vaikutukset liikenteeseen. ELY-keskus myös painottaa, että valtatielle 6 kohdistuu parantamistarpeita lähitulevaisuudessa, minkä vuoksi tien välittömään läheisyyteen kohdistuvat kulkutarpeet on järjestettävä muita maanteitä tai yksityisteitä hyväksi käyttäen.

Koska osayleiskaava on tarkoitus viedä OAS-vaiheen jälkeen suoraan ehdotuksena nähtäville, tulee laadittavien selvitysten valmistumisen jälkeen järjestää viranomaisneuvottelu ennen ehdotuksen nähtäville asettamista.

Vastine: Jatkosuunnittelussa tullaan huomioimaan lausunnossa esille tuotu huomio alueelle tapahtuvasta kulkemisesta.

Viranomaisneuvottelu ja työneuvottelu on pidetty.

1.2 Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Yleistä

Teollisen mittakaavan aurinkovoimalarakentaminen on Suomessa uusi maankäyttömuoto, johon liittyvä sääntely ja viranomaismenettelyt ovat vakiintumattomia. Missään voimassa olevista yleispiirteisistä kaavoista ei myöskään ole voitu huomioida mahdollisuutta käyttää Kyyrönsuon aluetta aurinkovoimalarakentamiseen. Suunnitteluhankkeen osapuolille asia on uusi. Tämä ei sinänsä ole millään muotoa esteenä kaavoittamiselle eikä hankkeen toteuttamiselle, mutta edellyttää osapuolilta perehtymistä uuteen asiakokonaisuuteen ja toimintatapojen sovittamista hankkeen ominaisuuksien mukaan.

ELY-keskus on käynyt hankkeesta kaksi neuvottelua Kontiolahden kunnan ja kaavoituskonsultin kanssa (17.1. ja 18.4.2023). Neuvotteluissa on pyritty löytämään keskeiset selvitystarpeet, että hanketta voidaan lähteä viemään eteenpäin. Jälkimmäinen neuvottelu oli kaavan käynnistysvaiheeseen liittyvä viranomaisneuvottelu, jossa oli mukana myös muita viranomaisosapuolia ja hankkeen toteuttaja. Viranomaisneuvottelusta on laadittu muistio.

Luonto

Lehmon osayleiskaavan yhteydessä on laadittu luontoselvitys (2016), joka koskee valtaosaa myös Kyyrönsuon alueesta. Luontoselvitystä on tarpeen täydentää linnuston ja luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainitun, tiukasti suojellun viitasammakon osalta, koska alue saattaa joiltakin osin soveltua lajin elinympäristöksi. Luontodirektiivin mukaisten muiden tiukkaa suojelua edellyttävien lajien kuten liito-oravan ja lepakoiden osalta ei ole tarpeen tehdä erillisiä selvityksiä, koska alue ei ominaisuuksiensa puolesta sovellu niiden elinympäristöksi.

Luontoon liittyen on tarpeen selvittää voimala-alueen aitaamisen vaikutukset hirvieläinten kulkureitteihin ja suunnitella, kuinka mahdollisia haittavaikutuksia voidaan estää tai lieventää. Valtatiellä 6 Kyyrönsuon kohdalla sattuu varsin usein eläinonnettomuuksia, erityisesti hirvionnettomuuksia.

Vastine: Alueelta on tehty viitasammakkoinventointi sekä linnustoseelvitys. Hirvieläinten kulumahdollisuudet säilytettään ja selvitetään, sitä tuleeko kaavaan merkitä velvoitetta riistaidan rakentamisesta.

Vesienhallinta

Kaavatyössä tulee arvioida hankkeen vesistövaikutukset. Selvityksessä on tarpeen kuvata alueen vesien kulkeutumisreitit, vesien määrä, vesien laatu ja näiden muutokset hankkeen toteuttamisen myötä. Viime kädessä on arvioitava, aiheutuuko hankkeesta vesistökuormitusta, ja jos aiheutuu, millaista kuormitus on. Alueesta on syytä laatia vesienhallintasuunnitelma. Hankkeen toteuttamisen vesistövaikutukset ja niiden merkittävyys on syytä arvioida suhteessa vesienhoidon tavoitteisiin.

Selvitysten, suunnittelun ja vaikutusarvioinnin tarkkuustaso riippuu olennaisesti siitä, kuinka merkittäviä muutoksia alueen vesienhallintaan suunnitellaan tehtäväksi esimerkiksi kuivatuksen vuoksi. Maankäyttö- ja rakennuslain 9.1 §:n mukaisesti tutkimukset ja selvitykset kohdennetaan merkittävien vaikutusten arviointiin.

Alueen maaperän mustaliuskepotentiaalin vuoksi alueelta lähtevien vesien pH-tarkasteluun on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Jos alueelle suunnitellaan kuivatuksen tehostamista, ELY-keskus suosittelee maastossa tehtäviä mittauksia mustaliuskepotentiaalin riskien selvittämiseksi. Alueen aiemman turvetuotannon velvoitetarkkailusta on kertynyt laaja tietoaaineisto Siilaisenpuron vedenlaadusta ja biologisista tarkkailuista. Nämä tiedot ovat hyödynnettävissä hankkeen vesistövaikutuksia arvioitaessa. Turvetuotantoalueen vaikutukset ovat näkyneet Siilaisenpurossa mm. piilevätarkkailuissa laskennallisen pH:n laskuna, lajiston köyhtymisenä ja orgaanista kuormitusta kestävämpien lajien esiintymisellä. Neova Oy:n turvetuotantotoiminta sekä alueen jälkihoito on saatettu päätökseen vuonna 2019, jolloin ELY-keskus on katsonut ympäristöluvan ja sen velvoitteet loppuneiksi.

Turvemaalta peräisin oleva orgaanisen kuormituksen hillintä mm. kasvipeitteellä on hankkeessa suositeltavaa. Se vaikuttaa osaltaan myös alueen pölyämiseen ja mahdollisesti myös kuivan pintaturvekerroksen paloherkyyteen. Hankealue sijoittuu lähelle Jaamankankaan pohjavesialueita. Vesien johtamista tarkasteltaessa on syytä arvioida, voivatko muutokset vesien johtamisessa vaikuttaa myös pohjavesialueeseen.

Vastine: Hankealueen vesienhallintasuunnitelma on laadittu. Vaikutukset vesien määrään ja laatuun on arvioitu.

Hankealueen vedet tullaan johtamaan pois päin pohjavesialueesta ja hankealueen vedenpintaan ei olla suunnittelemassa muutosta. Hankkeella ei ole vaikutusta pohjaveden määrään tai laatuun.

Muuta

Kaavassa on esitettävä tieliikenteen järjestelyt ottaen huomioon rakentamisaikaiset liikennetarpeet, huoltoliikenteen tarpeet ja pelastusyhteydet. Koska alue sulkeutuu laajalti voimalarakentamisen myötä, on suunnittelun yhteydessä selvitettävä ja ratkaistava myös muut liikkumistarpeet alueella (kuten retkeily, virkistys, moottorikelkkailu). Kohde sijaitsee lähellä Joensuun lentoaseman laskeutumissuuntaa, joten on varmistettava, onko rakentamisella vaikutuksia lentoliikenteeseen.

Kaavahanke ei koske merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä tai maisema-aluetta. Voimalarakentaminen kuitenkin muuttaa maisemaa erittäin merkittävästi, koska rakentamalla käsitellään vähintään usean kymmenen hehtaarin aluetta ja luodaan täysin uusi maisemallinen elementti ympäristöön. Riittävät ja monipuoliset havainnekuvat tärkeimmistä katselusuunnista ovat tarpeellisia.

Hankkeen sisältöön on mahdollista ottaa tarkemmin kantaa sitten, kun suunnitellut selvitykset ovat valmistuneet ja kaavaehdotus ja kaavaselostus ovat niin pitkällä, että niitä voi arvioida. Koska hanketyyppi on uusi, olisi toivottavaa, että ennen lausunnon pyytämistä kaavaehdotuksesta järjestettäisiin neuvottelu, jossa sisällöt ja ratkaisujen perustelut käydään yhdessä läpi. Neuvottelun kokoonpano voidaan sopia, kun asia on ajankohtainen.

Vastine: Hankealueelle tullaan kahdelta suunnalta ja se on jaettu viiteen eri lohkokoon, joiden välissä on mahdollista kulkea.

Heijastusvaikutukset lentoliikenteeseen on selvitetty.

Maisemaselvitys ja vaikutukset maisemaan on arvioitu.

Työneuvottelu on pidetty.

1.3 Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Aurinkovoimaloiden käsittely maakuntakaavallisesti on koko Suomessa vielä uusi asia, eikä ole olemassa yhtenäistä linjausta siitä, kuinka näitä alueita tulisi maakuntakaavallisesti käsitellä. Maakuntaliitto pitää kuitenkin erittäin hyvänä, että kunnat osaltaan mahdollistavat kaavoituksellaan aurinkoenergian sijoittumisen eri puolille maakuntaa. Myös Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelma 2030:n tavoitteeksi on asetettu vähäpäästöisen energian lisääminen maakunnan energiantuotannossa, hiilineutraalius ja uusiutuvan energian tuotannon osalta yliomavaraisuus. Kyyrönsuon aurinkoenergian kaavoitus tukee näitä tavoitteita.

Kaavatyössä on syytä laatia tarvittavat selvitykset ja tehdä kattava vaikutusten arviointi, koska kyseessä on uudenlainen toiminta. Lisäksi liikenteellisesti on hyvä huomioida valtatie kuuden kehittämistarpeet kaksiajorataiseksi päätieksi, mikä tarkoittaa sitä, että tuulivoima-alueen liikennöinti tulisi järjestää muualta kuin valtatieltä.

Maakuntaliitto on käynnistämässä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2.vaihetta (energia ja maisemat), jossa energiakysymykset ovat yksi keskeinen teema. Tässä yhteydessä tullaan myös pohtimaan aurinkoenergian soveltuvien alueiden osoittamista maakuntakaavaan tai periaatteita/yleismääräyksiä niiden osoittamiseksi. Lähtökohtaisesti Kyyrönsuolle suunniteltu alue vaikuttaisi erittäin soveltuvalta aurinkoenergian tuotantoon sijaiten käytöstä poistuneilla turvetuotantoalueille lähellä energiansiirtoverkkoja.

Kaavatyössä on hyvää tiedostaa, että ympäristöministeriö on asettanut ohjausryhmän aurinkovoimaloiden kaavoitus- ja lupamenettelyitä koskevan oppaan valmistelua varten. Opas oli tavoite saada valmiiksi keväällä 2024.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on tehnyt joulukuussa 2022 kannanoton, jonka mukaan aurinkopuistot tulisi sijoittaa ensisijaisesti jo rakennettujen alueiden yhteyteen, puuttomille alueille tai joutomaille lähelle olemassa olevia energiansiirtoverkkoja. Kyyrönsuolle sijoittuu puuttomia alueita, mutta myös metsäisiä alueita, joten tältäkin osin maakuntaliitto korostaa kaavatyön yhteydessä tehtävän vaikutusten arvioinnin merkitystä.

Vastine: Hankealueelle kulku on järjestetty muuta kuin VT 6 kautta.

Muilta osin merkitään lausunto tiedoksi.

1.4 Pohjois-Karjalan pelastuslaitos

Aurinkovoimapuiston sijoittumisessa alueelle tulee huomioida pelastuslaitoksen operatiivisen toiminnan mahdollisuudet voimala-alueella. Alueen tiestön osalta olisi syytä huomioida se, että pelastuslaitoksella olisi käytettävissä kaksi erillistä toisistaan riippumatonta reittiä, joita pitkin kohteeseen pääsee. Myös teiden kantavuuden osalta on syytä huomioida, että ne kestävät pelastuslaitoksen raskaita sammutusyksiköitä.

Vastine: Hankealueelle on järjestetty kulkuyhteydet kahdesta eri suunnasta.

1.5 Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo

Vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan

Kaavamuutos vaikuttaa merkittävästi alueen maisemakuvaan johtaen mahdollisesti kauniin maisemakuvan turmeltumiseen, siten kuin Maa-aineslain 3§:ssä todetaan. Hankealueella ei ole rakennettuja kulttuuriympäristöjä, joita hanke uhkaisi. Lisäksi on todettava, että aurinkoenergia on uusiutuvaa energiaa, jonka käyttöönotto edistää hiilineutraaliin yhteiskuntaan pääsemistä ja vähentää riippuvuutta energian tuonnista ulkomailta. Tämän vuoksi alueellinen vastuumuseo puoltaa kaavamuutosta ehdollisena siten, että aurinkoenergiapuiston ja asutuksen sekä tiestön väliin jätettäisiin kapea metsäinen vyöhyke, joka säilyttäisi jonkin verran alueen vanhaa maisemaa mahdollistaen aurinkopuiston rakentamisen. Metsäinen vyöhyke edistäisi myös alueen biodiversiteetin säilymistä tarjoamalla elinympäristöjä muutamille lintu- ja hyönteislajeille.

Vastine: Paneelientät tulevat kaikki vähintään 250 m päähän olevasta asutuksesta. Aurinkovoimala ei tule näkymään asutukseen. Voima-alue ei tule aivan valtatie viereen, mutta riistan liikkumisen takia alueen puusto tultaneen poistamaan, jotta autoilijat havaitsevat eläimet.

Vaikutus arkeologiseen kulttuuriperintöön

Kaava-alueen arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet on inventoitu vuosina 2012 ja 2016 (Mikroliitti Oy). Selvitystilannetta voidaan tältä osin pitää ajantasaisena eikä tarvetta täydennysinventoinnille ole. Inventoinnin perusteella alueelta ei tunneta arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Hanketta koskevan alueen läheisyydessä sen sijaan sijaitsee useita muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä (mm. kivikautisia asuinpaikkoja, historiallisen ajan työ- ja valmistuspaikkoja ja ensimmäisen maailmansodan puolustusvarustuksia), joiden vaikutusta kaavanlaadintaan museo

tarvittaessa arvioi hankkeen edetessä. Lisätietoa alueen arkeologisen kulttuuriperinnön kohteista on luettavissa osoitteessa <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/>.

Vastine: Arkeologian osalta merkitään lausunto tiedoksi.

1.6 Sivistyslautakunta

Ei huomautettavaa

1.7 PKS Sähkösiirto Oy

Kyyrönsuon osayleiskaavan alueella ja rajalla sijaitsee PKS Sähkösiirto Oy:n 20 kV ja 0,4 kV sähköverkkoa. Mikäli näitä tarvitsee siirtää, niin siirtokuluista vastaa työntilaaaja.

Muilta osin osayleiskaavaan ei ole huomauttamista.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

1.8 MTK Metsänomistajat

Aurinko- ja tuulivoimahankkeissa on oleellista, että maa- ja metsätalouden toimintaedellytykset huomioidaan. Lisäksi on tärkeää, että maanomistaja voi itse päättää alueensa käytöstä.

Pidämme hyvänä, että suunnitelman osallisissa on mainittu alueen maanomistajat.

Suunnitelmassa on kysymysmerkillä mainittu yleisötilaisuus. Mielestämme sellainen/sellaisia on järjestettävä.

Sähkön siirtolinja on oleellinen osa hanketta. Maanomistajia huolestuttaa linjan alle jäävät maa-alueet sekä siitä saatava korvaus. Mielestämme Kontiolahden kunnan tulee osaltaan vaikuttaa siihen, että liityntäjohtojen edellyttämän johtoauekan maanomistajille neuvotellaan ja maksetaan tyydyttävän suuruinen korvaus, jolloin korvausmenettely olisi oikeudenmukainen kaikkia maanomistajia kohtaan.

Vastine: Sähkösiirtoreitti tullaan toteuttamaan maakaapelina, alueella olevaan johtokäytävään. Johtokäytävää ei ole tarvetta laajentaa maakaapelin takia.

Ehdotusvaiheessa pidetään yleisötilaisuus.

1.9 Joensuun seudun riistanhoitoyhdistys

Joensuun seudun riistanhoitoyhdistyksen alueella riistaliikenneonnettomuudet tapahtuvat yleensä Kajaanin-, Lappeenrannan ja Ilomantsin tiellä. Riistaonnettomuudet ovat pääosin hirvien ja kauriiden aiheuttamia.

Kontiolahden kunta on pyytänyt Joensuun seudun riistanhoitoyhdistykseltä lausuntoa Lehmon osayleiskaavan tarkistetusta ehdotuksesta, joka liittyy Kyyrönsuon aurinkovoimalan suunnitteluun.

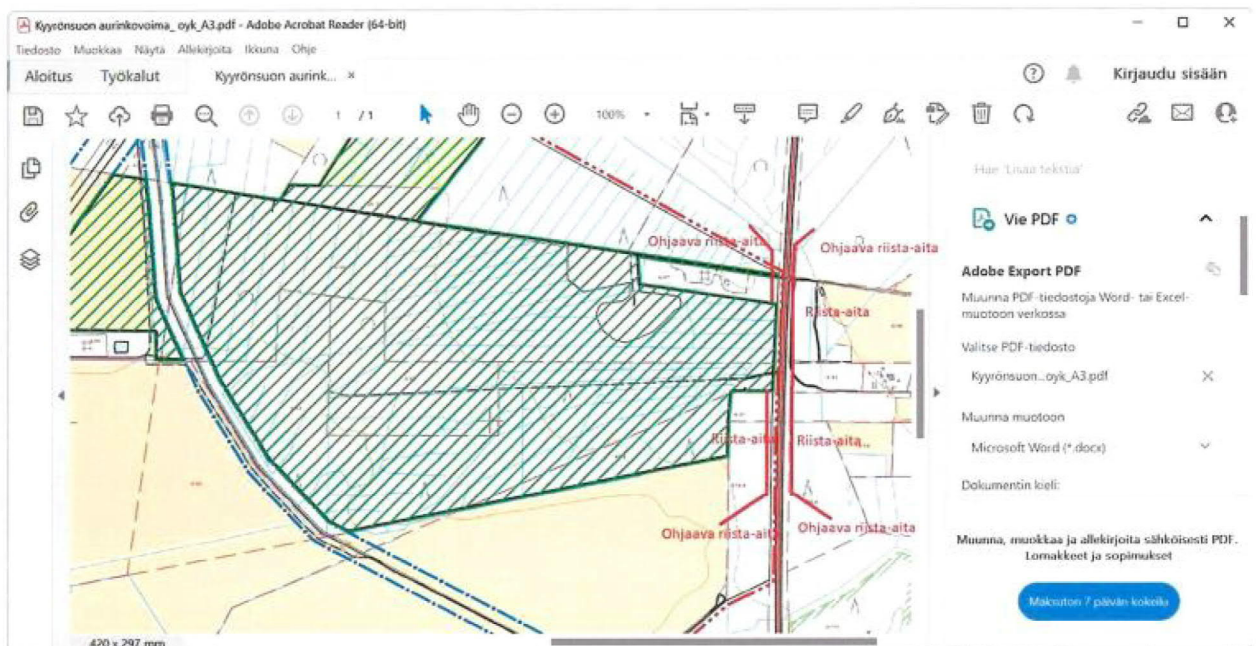
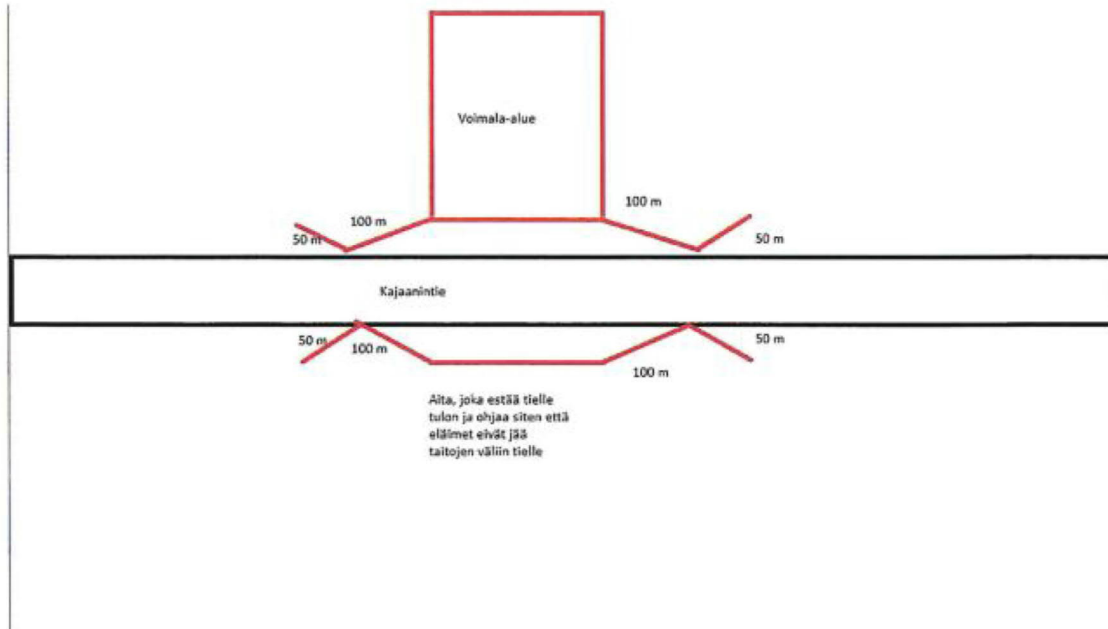
Olemme olleet yhteydessä Forus Oy:n henkilöstön kanssa 2.5.2023, jolloin tarkastelimme tulevan aurinkovoimalan vaikutusta hirvieläinten liikkumiseen Kyyrönsuon alueella rakentamisen aikana ja sen jälkeen.

Kyyrönsuon alue on ollut näihin päiviin asti hirvien kesälaidun- ja vasomisaluetta. Hirvet ovat kulkeneet vakiintuneita reittejä pitkin Kajaanintien itäpuolisille peltoalueille ruokailemaan ja vastaavasti sieltä takaisin Kyyrönsuolle, tulevalle aurinkovoimala-alueelle. Kyseisellä tieosuudella on sattunut vuosien mittaan kymmeniä hirvieläinkolareita ja vaaratilanteita, minkä takia tien varteen on laitettu hirvinauhaa joka hidastaa hirvien tuloa tielle, sekä kiinnittää autoilijoiden huomion tarkkailemaan tien sivuja hirvikolarien ehkäisemiseksi.

Tulevan aurinkovoimalan vaikutusta hirvien käyttäytymiseen ja liikkumiseen ei voida varmuudella arvioida. Oletus on kuitenkin, että hirvet ylittävät Kajaanintien tämänhetkistä ylityskohtaa pohjoisempaa. Forus Oy aittaa voimala-alueen siten, että aita tulee 20 m päähän Kajanintiestä, tien suuntaisesti.

Lausunrossamme esitämme, että Kajaanin tien varteen rakennettaisiin riista-aita tien suuntaisesti tien molemmin puolin, sekä ohjausaidat tiestä pois päin. Tämä antaisi autoilijoille aikaa havaita tielle tuleva riistaeläin ajoissa. Viistoaitaus tiestä poispäin todennäköisesti ehkäisisi eläinten jäämisen tiealueen ja aitojen väliin sekä ohjaisi riistaeläimet takaisin metsän puolelle sekä kauemmaksi aidasta.

Liitteenä havainnekuvia aidasta.

Vastine: Hirvieläimet liikkuvat nykyisin pohjoisempaa yli valtatie, koska Lehmon alueella ei ole tällä kohtaa sellaista viherkäytävää, jonka kautta eläimet pääsisivät helposti asutuksen itäpuolelle. Toinen kulkureitti on etelämpää läheltä Joensuun kaupungin rajaa, missä on selvä leveämpi rakentamaton vyöhyke.

Voimakenttä on tarkoitus rajat noin 20 m päähän tiestä, jotta riistalla on tilaa kulkea tien ja voimalakentän välissä.

1.10 Fintraffic Lennonvarmistus Oy

Fintrafficin lennonvarmistukselta on pyydetty arviota aurinkopaneelien vaikutuksista ilmailulle tai lentoturvallisuudelle.

Aurinkovoimalahankkeisiin liittyvien mahdollisten häikäisyvaikutusten arvioimiseksi Fintrafficin lennonvarmistus on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta kriteerejä, joiden perusteella ilmaliikennepalvelun tarjoajien olisi mahdollista arvioida näiden hankkeiden mahdollisten vaikutusten merkitystä ilmailukenteelle ja lentoturvallisuudelle. Tällaisia kriteerejä ei ainakaan toistaiseksi ole määritelty viranomaisen toimesta.

Ilmailulain 158 §:n nojalla mastoa, tuulivoimalaa, nosturia, valaistus-, radio- tai muuta laitetta, rakennusta, rakennelmaa tai merkkiä ei saa asettaa, järjestää tai kohdistaa siten, että sitä voidaan erehdyksessä pitää ilmailua palvelevana laitteena tai merkinä. Rakennelma tai laite ei saa myöskään häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle. Ilmailulain 159 §:n nojalla toiminta, joka aiheuttaa lentoliikenteelle vaaraa tai häiritsee lentoliikenteen sujuvuutta, on kielletty.

Fintrafficin lennonvarmistus edellyttää oman arvionsa pohjaksi, että aurinkovoimalahankkeen toteuttaja on arvioinut aurinkovoimalasta lentoliikenteelle ja lentoturvallisuudelle aiheutuvaa häikäisyriskiä sekä tarvittaessa häikäisy- / riskiarvioonsa perustuen toteuttanut rakenteellisia ja muita käytettävissään olevia toimenpiteitä häikäisyriskin minimoimiseksi. Mikäli aiheutuva häikäisyriski on vähäinen, aurinkovoimalan sijoittamiselle ei ole estettä. Fintrafficin lennonvarmistus toteaa kuitenkin, että ilmaliikennepalvelun tarjoajan käytettävissä olevin keinoin ei yleensä ole mahdollista kohtuudella sovittaa ilmailuun turvallisesti ja sujuvasti pysyviä rakenteita, jotka mahdollisesti aiheuttaisivat vaaraa lentoturvallisuudelle. Mikäli toimijat raportoivat aurinkopaneelien haitoista, arvioidaan raporttien aiheellisuus. Liikenne- ja viestintävirasto voi ilmailulain 159 §:n nojalla kieltää toiminnan, rajoittaa sitä tai asettaa sille ehtoja.

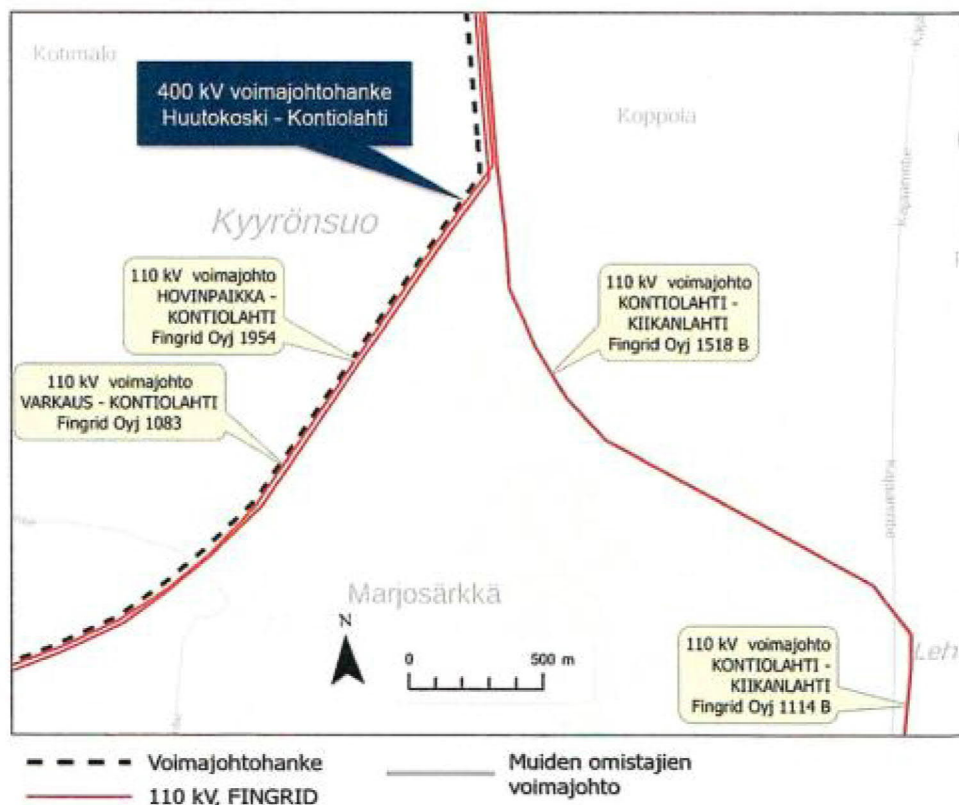
Vastine: Hanketoimija on selvittänyt heijastusvaikutukset. Heijastusta tapahtuu vähäisessä määrin ja tiettyinä vuorokaudenaikoina. Tehtyjen simulointien ja edellä esiteltyjen päättelyketjujen perusteella aurinkopaneelientästä ei aiheudu merkittävää häikäisyvaikutusta.

1.11 Fingrid Oyj

Kiitämme lausuntopyynnöstänne. Alueelle sijoittuu nykyisin useita Fingridin 110 kV voimajohtoja.

Lisäksi aluetta koskee 400 kV voimajohtohanke Huutokoski – Kontiolahti, johon on varauduttu pidemmällä aikavälillä kantaverkon kehittämisessä. Fingrid teki kyseisestä voimajohtohankkeesta maakuntakaavaa palvelevan taustaselvityksen vuonna 2006. Kontiolahden alueella tutkittiin kahta reittivaihtoa, joista maakuntakaavaan merkittiin eteläisempi vaihtoehto nykyisten 110 kV voimajohtojen yhteyteen. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa on varaus tälle uudelle 400 kV voimajohtolle merkinnällä ohjeellinen pääsähkolinja. Paikkatiedot ja lisätietoja voimajohtohankkeesta saa tarvittaessa Fingridistä Pasi Saarelta (pasi.Saari@fingrid.fi, p. 030 3955178).

Toimitamme muutoinakin tarvittaessa tarkempia tietoja voimajohtoista ja niiden tilantarpeesta.

Kuva 1. Fingridin voimajohtot ja energiahuolto alueella.

Kaavan tavoitteena on mahdollistaa Kyyrönsuon alueelle aurinkovoimalan rakentaminen. Aurinkovoima-alueen liitynnän suunnittelussa tulee tehdä yhteistyötä Fingridin kanssa.

Aurinkovoimalat sijoittuvat mahdollisesti Fingridin voimajohtojen läheisyyteen. Olemme laatineet ohjeet, joista ilmenee mm. se, että aurinkovoimalat tulee sijoittaa johtoauekan ulkopuolelle (ks. infolaatikko alla). Lisäksi tulee ottaa huomioon 400 kV voimajohtohanke Huutokoski - Kontiolahti ja jättää riittävästi tilaa sen toteutukseen.

Mitä pitää ottaa huomioon aurinkovoimaloiden sijoituksessa?

Viat kantaverkossa saattavat johtaa laajoihin suurhäiriöihin, joiden seuraukset ovat arvaamattomat. Tämän vuoksi käyttövarmuus sähkönsiirrossa on yhteiskunnan kannalta elintärkeä. Kantaverkon käyttövarmuuden ja kunnossapitotoiminnan varmistamiseksi aurinkovoimaloiden sijoittamisessa kantaverkkoon kuuluvien voimajohtojen ympäristöön on otettava huomioon muun muassa seuraavaa:

- voimajohdon kunnossapito ja tarkastukset edellyttävät esteetöntä kulkua johtoaukealla jalan sekä ajoneuvoilla ja työkoneilla
- johtoaukealle on asennettu voimajohdon maadoitusjohtimia, joita ei tule vahingoittaa ja joiden kunnossapito ei saa estyä
- voimajohdon maadoituspotentiaali saattaa aiheuttaa erityisiä suojaustarpeita alueelle sijoitettaville sähköjärjestelmille
- johtoaukealle sijoittuvat toiminnot eivät saa estää tai hankaloittaa voimajohtorakenteiden, kuten pylväiden, harusten tai johtimien, uusimista tai kunnossapitoa
- voimajohdon ukkosjohtimiin kertyvä lumi tai jää sekä huurrekuormien pudotukset saattavat aiheuttaa vaaraa johtoaukealla oleville rakenteille
- voimajohtoalueen kasvuston käsittely, kuten johtoauekan raivaus ja reunavyöhykepuiden käsittely, on voitava toteuttaa ilman, että johtoalueelle sijoitettu rakenne on rajoittava tai vaarantava tekijä
- johtoaukealle sijoittuvien rakenteiden korkeutta on rajoitettu vaihtosähköilmajohtoja koskevissa standardeissa ja määräyksissä
- mahdolliset uudet voimajohdot on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti sijoitettava ensisijaisesti olemassa olevien voimajohtojen paikalle tai vierelle, joten voimajohtojen ympäristöön voi kohdistua tämän mukaisia jatkosuunnittelutarpeita.

Edellä mainitusta syistä aurinkovoimalat on sijoitettava kantaverkon voimajohtojen johtoaukeiden ulkopuolelle. Aurinkovoimalan sijoittamisessa on huomioitava tarvittaessa voimajohdon rakennusrajoitusalue sekä maadoituspotentiaalista aiheutuva vaarajännitealue. Ennen johtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuvan työskentelyn aloittamista on ehdottomasti pyydettävä työskentelyohjeet voimajohdon omistajalta.

Aurinkovoimalan omistaja on vastuussa kaikista niistä vahingoista, joita voimajohdolle tai sähkön siirrolle saattaa aiheutua aurinkovoimalan rakentamisen tai sen käytön seurauksena. Mikäli voimajohdon rakennemuutosten tai johtohankkeiden takia tarvitsemme johtoalueen kokonaan käyttöömmä, on aurinkovoimalan sijoittumisesta johtoauealle sovittava voimajohdon omistajan kanssa uudelleen. Mahdollinen aurinkovoimalan siirtäminen tapahtuu sen omistajan kustannuksella.

Muistutamme yleisesti seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa:

- Kaavoituksen täytyy mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävien voimansiirtoyhteyksien ylläpito ja kehittäminen.
- Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.
- Lunastetulle voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia.
- Voimajohdon suhdetta maankäyttöön asioita käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta <https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/voimajohtoalueiden-hyodyntaminen/ohjeita-kaavoittajalle/>.

Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. **Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja.**

Vastine: Alueella olevat voimajohdot sekä suunnitellut tullaan osoittamaan kaavassa. Aurinkovoimalat tullaan sijoittamaan johtoalueen ulkopuolelle lausunnon ohjeiden mukaisesti.

1.12 Digita Oy

Ei huomautettavaa

1.13 Kyyrönsuontien tiekunta

Ei lausuttavaa. Käyttäjät maksavat tien käytöstä yksiköiden mukaan.

1.14 Kontiolahden Luonnonystävät ry

Suunnitelmassa on mainittu kaavan kokonaisalueeksi 460 hehtaaria, josta aurinkovoimala tulisi kattamaan 120- 150 hehtaaria. Voimalan tarkempaa sijoittumista ei suunnitelmassa kerrota, mikä vaikeuttaa sen arvioimista, soveltuuko alue aurinkovoimalan rakennuspaikaksi.

Aurinkovoimala on sinänsä hyvä ja kannatettava hanke. Se edistää vihreää siirtymää ja osaltaan hillitsee ilmastonmuutosta. Näissä hankkeissa on kuitenkin otettava huomioon, ettei samalla aiheuteta haittoja, jotka heikentävät tavoitteiden toteutumista. Voimalaa ei pidä sijoittaa metsäiselle alueelle, jolloin maapohjasta pitää kaataa hiilinieluna toimivaa puustoa. Myös Kyyrönsuon alueella sijaitsevat ennallistetut suoalueet pitää rajata voimalan ulkopuolelle.

Vastine: Voimalat tulevat sijoittumaan osittain metsäiselle alueelle. Ennallistetut suoalueet jäävät myös paneelikenttien ulkopuolelle.

2 Mielenpito

2.1 Mielenpito 1

omistama Kyyrönsuon peltoalue pysyy maa- ja metsätalousalueena eikä siirry aurinkovoimala-alueeksi.

Vastine: Voimala-alueita osoitetaan vain hanketoimijan alueille sekä niiden maanomistajien alueille, jotka ovat sopineet siitä asiasta hanketoimijan kanssa.